

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 75 (ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ), 118 55 ΑΘΗΝΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

Καθηγήτρια Π.Η. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΗΛ. 210-5294506

FAX: 210-5294513

e-mail: pek@aua.gr

Αθήνα, 2.2.06

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΓΠΑ

Η ανάγκη να γίνουν αλλαγές στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι προφανής και πανθομολογούμενη από ετών, αλλά ο χαρακτήρας των αλλαγών πρέπει να είναι ενωτικός των γεωπονικών κλάδων και συμπληρωματικός μεταξύ τους, ώστε να καλύπτονται ολοκληρωμένα οι σύγχρονες επιστημονικές και πρακτικές ανάγκες του ευρύτατου γεωπονικού αντικειμένου. Η επί 15-ετία διδασκαλία μαθημάτων Φυτοπαθολογίας στους φοιτητές όλων (και των 6) Τμημάτων του ΓΠΑ που δίδουν πτυχία με έχει κάνει να ζήσω και να συνειδητοποιήσω βαθειά το ογκώδες και πολυσχιδές πεδίο των γεωπονικών επιστημών, το οποίο λογικά υπηρετείται πανεπιστημιακά από τα 6 Τμήματα.

Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο γεωπονικός χώρος έχουν συσσωρευθεί από 4-5 10-ετίες τώρα και το ΓΠΑ δεν υπήρξε άμοιρο της γενικότερης αυτής κρίσεως. Προβλήματα γενικότερα όπως η συρρίκνωση του αριθμού των διοριζομένων γεωπόνων, η κατάργηση της επετηρίδας, το πατρονάρισμα από τους συνδικαλιστές και τα κόμματα, η ασφυκτικά μειωμένη χρηματοδότηση της παιδείας και εν προκειμένω των πανεπιστημίων, οι κυβερνητικές παρεμβάσεις επί του αριθμού των εισακτέων στα πανεπιστημιακά τμήματα, η εν πολλοίς ανεπαρκής σε βασικές γνώσεις και πληθωρική σε εξειδικευμένες (π.χ. το ερευνητικό αντικείμενο του διδάσκοντος γίνεται μάθημα), περιθωριακές και άχρηστες γνώσεις παρεχόμενη στο ΓΠΑ εκπαίδευση, ο συνεχώς διογκούμενος αρνητικός συσχετισμός άσχετων προς σχετικούς με το γεωπονικό αντικείμενο ΔΕΠ και άλλων επιστημόνων στο ΓΠΑ, οι προκλητικές προσλήψεις και παραλεκτοροποιήσεις, η

υπερβολική απασχόληση μέσω ερευνητικών προγραμμάτων επιστημονικού προσωπικού μη γεωπονικής κατεύθυνσεως που δημιουργεί αποσχιστικό από τη γεωπονία κλίμα, τα σε πολύ αισθητή κλίμακα μειωμένα ακαδημαϊκά ήθη που και εμποδίζουν, προβληματίζουν και παραδειγματίζουν αρνητικά (διαιωνίζοντας το σύστημα) τους φοιτητές και όλους τους εργαζόμενους, το μειωμένο γενικά εκπαιδευτικό επίπεδο της στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσεως, ο λανθασμένος τρόπος εισαγωγής στα πανεπιστήμια κ.ά.

Με βάση τα μέχρι τώρα διαμειφθέντα επί της εξελίξεως του ΓΠΑ, σε συνεδριάσεις και ηλεκτρονικά, πιστεύω ότι λανθασμένα προβληματίζονται τα εκτός Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής Τμήματα του ΓΠΑ, εάν δηλαδή από τη φύση τους έχουν ή όχι σήμερα γεωπονικό επιστημονικό χώρο και εάν μπορούν να παράγουν γεωπόνους που να χρειάζονται στην επιστήμη και στην κοινωνία. Αυτό που τους λείπει -και όχι μόνο από αυτά τα Τμήματα- είναι το σωστό πρόγραμμα σπουδών και η σωστή διδασκαλία. Πρέπει να πιστέψουν στον εαυτό τους και να συγκεντρωθούν στο αντικείμενό τους και να μη διολισθαίνουν βαθμιαία σε αλλότρια αντικείμενα, αντικείμενα άλλων πανεπιστημίων, διότι έτσι διολισθαίνουν βαθμιαία προς αλλοτρίωση και απώλεια προσανατολισμού. Το γεγονός αυτό έχει ήδη συντελεσθεί σε αισθητό βαθμό στο ΓΠΑ και έχει σημαντική συμμετοχή στα σημερινά προβλήματα, δημιουργώντας μάλιστα και φαύλο κύκλο για επιδείνωση της καταστάσεως. Είναι βασική ανάγκη τα Τμήματα να επικεντρωθούν στη σύνταξη σωστών προγραμμάτων σπουδών και να ετοιμάζουν πτυχιούχους με ισχυρή κατάρτιση. Τέτοιοι πτυχιούχοι δεν θα έχουν πρόβλημα εξευρέσεως εργασίας, θα είναι ανταγωνιστικοί. Είναι τυχαίο ότι πτυχιούχοι μας διαπρέπουν στις μεταπτυχιακές τους σπουδές σε υψηλού επιπέδου πανεπιστήμια του εξωτερικού ή σε διάφορες καριέρες; Πτυχιούχοι μας όλων των Τμημάτων. Αυτοί υπήρξαν επιμελείς ή και βρέθηκαν υπό την σωστή καθοδήγηση των καθηγητών τους.

Ο γεωργικός χώρος της Χώρας σήμερα και από 10-ετίες τώρα υπηρετείται ανεπαρκέστατα γεωπονικά. Ελάχιστοι είναι σε σχέση με τις ανάγκες οι υπηρετούντες γεωπόνοι και αυτοί εν πολλοίς με υποβαθμισμένο ή αλλότριο αντικείμενο ή με τεράστιο εργασιακό όγκο ανά άτομο και πολυδιάσπαση που δεν τους επιτρέπουν να αποδώσουν σε τίποτε. Όλα γίνονται ασυγκρότητα χωρίς και ολοκληρωμένο οργανόγραμμα σε εθνικό επίπεδο. Ο συνδικαλιστικός χώρος των γεωπόνων, υπηρετούμενος από κομματικές παρατάξεις με διαιωνιζόμενο κοινό πυρήνα αυτοσκοπού, υπηρετεί σε μεγάλο βαθμό κομματικές, παρεοκρατικές και προσωπικές παρά γεωπονικές

σκοπιμότητες. Είναι αυτός που είχε ανοίξει μέτωπο εναντίον των ερευνητών και διδασκόντων γεωπόνων από το δεύτερο ήμισυ τουλάχιστον της 10-ετίας του 1970 και καλλιεργούσε με πύρινα άρθρα στην εφημερίδα της ΠΕΓΔΥ «Ο Γεωπόνος» αγανάκτηση των γεωπόνων εφαρμογών κατά των γεωπόνων ερευνητών, ως δήθεν αλαζονικής ελίτ. Αντί να τους ενώνει στην εκ των ων ουκ άνευ αρμονική συνεργασία μεταξύ τους, ώστε και η απαραίτητη για τη Χώρα επιστημονική γνώση να παράγεται και η γνώση αυτή να αξιοποιείται με την τόσο αναγκαία εφαρμογή της στη γεωργική πράξη, πράγμα που θα έκανε τον γεωπονικό κλάδο και ευπαρουσίαστο και αισθητά αναγκαίο στην κοινωνία, τους διαιρούσε, τους αποδυνάμωνε και τους απαξίωνε, με συνέπεια τη μείωση του κοινωνικού κύρους του γεωπονικού κλάδου. Ο γεωπονικός κλάδος είχε τη συντριπτικά μεγαλύτερη πλειοψηφία διδασκόντων όταν ιδρύθηκε η Ένωση Διδασκόντων Δημοσίων Υπαλλήλων το 1976. Αυτό δεν είναι αξιοσημείωτο για την ιστορία του κλάδου; Η μικρόνοια και η διχόνοια, λοιπόν, κυριάρχησε και, αντί να επιδιώκεται ισχυρά και ανυποχώρητα ο διορισμός γεωπόνων για την κάλυψη των αναγκών της Χώρας, αυτό γινόταν αδυνατισμένα και ατελέσφορα. Διορισμοί επί διορισμών γενικώς, αλλά των γεωπόνων αραιά και με το σταγονόμετρο. Ώσπου έφθασε η στιγμή της καταργήσεως της επετηρίδας για τον διορισμό των γεωπόνων, κατά το 1982, ακολούθησε και η πλήρης αλλοτρίωσή του με τη μετατροπή του σε λογιστικό υπάλληλο για τις επιδοτήσεις της ΕΕ, η 10-ετής περίπου αδιοριστία κ.ο.κ. Έτσι, ο γεωπόνος δημόσιος υπάλληλος που αποτελούσε τον οργανωμένο επιστημονικό στρατό του Υπουργείου Γεωργίας και κάλυπτε τις ανάγκες της γεωργίας, αλλοτριώθηκε βαθμιαία από το επιστημονικό του αντικείμενο, μειώθηκε δραστηκότητα σε αριθμό, σε σημασία και κοινωνική αναγνώριση και απαξιώθηκε. Οι φωτεινές εξαιρέσεις ατόμων που επιμένουν δυναμικά και παραγωγικά απλώς επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Ύστερα, από το 1989, ήλθε το ΕΘΙΑΓΕ για να υπηρετήσει την αγροτική έρευνα και αντί για καλλίτερα έγινε διάλυση της έρευνας αυτής σε μεγάλο βαθμό. Πολλά ινστιτούτα ερήμωσαν, διαλύθηκαν, έκλεισαν ή φυτοζωούν υπολειπουργώντας.

Που είναι, λοιπόν, ο ρόλος του γεωπόνου; Από τη μία πλευρά οι στρατιές τών αδιοριστών και κακοαπασχολουμένων ή ετεροαπασχολουμένων γεωπόνων και από την άλλη οι αδήρητες γεωργικές ανάγκες που μακροχρόνια δεν υπηρετούνται ή υπηρετούνται ανεπαρκέστατα. Χάος! Τερατώδες χάος! Ακατανόητο για μία λογική χώρα. Ο γεωπόνος είναι παραγωγός σε ένα θεμελιώδες, ευρύ, πολυσύνθετο και απαιτητικό τομέα εθνικής και επιστημονικής παραγωγής. Πιστεύω ότι στην καμπή αυτή της ιστορίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, θα

βοηθήσει να έχουμε κάποιο υψηλό διεθνές πρότυπο, όπως η Γεωπονική Σχολή του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας στο Davis.

Συμπερασματικά, προτείνω εκλογίκευση των προγραμμάτων σπουδών ανά Τμήμα του ΓΠΑ και συλλογική πανεπιστημιακή, επιστημονική, συνδικαλιστική και κυβερνητική προσπάθεια, για την αναγκαία αξιοποίηση του γεωπόνου ανά τομέα. Επικοινωνία με το Υπουργείο Γεωργίας (νυν Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Είναι ακατανόητο να μη υπάρχει επικοινωνία και σφύζουσα συνεργασία, ανταλλαγή απόψεων και συμπρογραμματισμός όπου χρειάζεται του Υπουργείου αυτού με το ΓΠΑ! Βέβαια, πρέπει η Κυβέρνηση να αναβαθμίσει το Υπουργείο Γεωργίας, το οποίο δια μέσου των 10-ετιών έχει τραγικά υποβαθμισθεί. Επίσης, το Υπουργείο Παιδείας πρέπει να φροντίσει για την βασική και μέση παιδεία ώστε να αναβαθμισθεί η ποιότητα των αποφοίτων της, για την εκλογίκευση του τρόπου εισαγωγής στα πανεπιστήμια, ώστε ο επιτυγχάνων να εισέρχεται στο τμήμα της πραγματικής επιλογής του και αριθμός των εισερχομένων να ευρίσκεται εντός των δυνατοτήτων ικανοποιητικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, καθώς και για τη λογική χρηματοδότηση των πανεπιστημίων (του ΓΠΑ εν προκειμένω). Η τυχόν δημιουργία νέων τμημάτων στο ΓΠΑ πρέπει να γίνει εφ' όσον χρειάζεται, αλλά εντός του όλου καθαρά γεωπονικού αντικειμένου και με καθαρά επιστημονικά κριτήρια και όχι για την εξυπηρέτηση προσωπικών φιλοδοξιών ή προσωπικών και οικογενειακών συμφερόντων. Στην εποχή της ολοκληρωμένης αναπύξεως της υπαίθρου και όχι μόνο, ο γεωπόνος είναι ο πλέον κατάλληλος επιστήμων, επαρκώς πολυδιάστατος, για να διαχειρισθεί τις ανάγκες αυτές. Ας τον κάνουμε κατάλληλο και ας του δώσουμε τις δυνατότητες.
